

Soproni Egyetem
Széchenyi István Gazdálkodás- és
Szervezéstudományok Doktori Iskola

Az akkreditációs eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
II. A látogató bizottság értékelése	4
II.1. A doktori iskola általános helyzetképe	4
II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége	4
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés	6
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	6
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	8
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	10
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	12
ESG 1.5 Oktatók	13
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások.....	14
ESG 1.7 Információkezelés	15
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	17
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás.....	18
Látogató Bizottság.....	18

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) a Soproni Egyetem Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskolája által készített önértékelés, az átvizsgált nyilvános egyetemi dokumentumok és az online interjúk alapján megállapítja, hogy a Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola (a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében a doktori iskola folyamatainak többségére kiterjed.

A doktori iskola minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai részben tervezettek, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai esetiek. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között kimutatható a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje részben megfelelő, iránya részben illeszkedik a doktori iskola stratégiájához.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra megfelelő háttérrel biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

A Bizottság véleménye: **a Soproni Egyetem Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola nem akkreditálható.**

Indoklás:

A Bizottság megállapította, hogy Markus Mau, Szalay László és Székely Csaba nem felel meg a törzstagság kritériumainak, mert az elmúlt öt évben, az MTMT-adatbázisban rögzített publikációk alapján a folyamatos, magas szintű, a doktori iskola kutatási területéhez kapcsolódó kutatás nem bizonyítható. A doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet előírja, hogy egy DI minimum hét olyan törzstaggal működtethető, akik megfelelnek a törzstagság kritériumainak.

A DI-ban hirdetett Joint Cross-Border PhD-program 2014-ben indult, az együttműködési megállapodás az új, 2+2 éves doktori képzés 2016. évi bevezetése óta nem frissült. Az Nftv. 16. § (1) bekezdése kimondja, hogy doktori képzésben legalább kettőszáznegyven kreditet kell szerezni (2016.09.01. óta hatályos jogszabály), ezzel szemben a DI képzési terve 180 kredit teljesítését írja elő a Joint programban részt vevő doktoranduszoknak. Bár példaértékű és a DI nemzetközi törekvéseihez kapcsolódóan kiemelt fontosságú a hét felsőoktatási intézmény által működtetett program, a képzés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak.

A fenti tényezők nem orvosolhatók működés (monitorozás) közben, ezek megnyugtató rendezése előfeltétele a DI szabályos, a minőségbiztosítás tekintetében szilárd alapokon nyugvó működésének.

A jelen akkreditációs jelentésben megfogalmazott javaslatok megvalósítása lehetővé teszi, hogy a DI működő belső minőségbiztosítási rendszert alakítson ki, melynek folyamányaként egy újabb eljárás keretében a minőségbiztosítási rendszerének értékelése pozitív eredménnyel végződhet.

Az új akkreditációs eljárás megindítását az egyetem az elutasító határozat keltétől számítva legkorábban egy év elteltével kezdeményezheti.

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatóak (Ajánlások fejezetcímmel). Mérésüket a doktori iskolára bízta a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

II. A látogató bizottság értékelése

II.1. A doktori iskola általános helyzetképe

Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola jogelődjét 2001-ben alapították Gazdasági folyamatok elmélete és gyakorlata Doktori Iskola néven, amely 2008-tól működik a jelenlegi névvel és tudományos területtel. A MAB a 2017/6/IX/40/2 sz. határozata alapján 2019. december 31-ig lett akkreditálva a DI. A törzstagok összetételében azóta változás következett be, jelenleg hét törzstagja van a doktori iskolának, egy professor emeritus, öt egyetemi tanár és egy egyetemi docens. 2019/2020 tanévben 49 hallgatója van a doktori iskolának, ebből a külföldi hallgatók aránya meghaladja a 40%-ot. A 2002 februárjában induló képzésen eddig 144 hallgató szerzett fokozatot. A doktori iskola a Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Karhoz kapcsolódik, az itt végzett mesterszakos hallgatók, a hat külföldi egyetemmel kooperációban megvalósuló Joint Cross-Border PhD-program (a továbbiakban: Joint program) külföldi hallgatói, és újabban a Stipendium Hungaricum ösztöndíjtámogatással Magyarországra érkező nemzetközi hallgatók számára gazdálkodás- és szervezéstudományokban biztosít doktori képzést.

II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskoláról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, *„aki a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról*

szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis (a továbbiakban: Adatbázis) alapján vizsgálendő”.

Egyértelműen megállapítható, hogy a Széchenyi István Gazdálkodás- és szervezéstudományok Doktori Iskolájának törzstagjai:

Fábián Attila, egyetemi tanár

Kiss Éva, egyetemi tanár

Obádovics Csilla, egyetemi tanár

Pogátsa Zoltán, egyetemi docens

a kormányrendelet 2. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak.

A DI vezetője Kiss Éva, egyetemi tanár, az MTA doktora, 2017-ben vette át a vezetést Székely Csabától. Kiss Éva 1992-ban kandidált földrajztudományokból, és 2008 óta az MTA doktora. Szakterülete: társadalomföldrajz, gazdaságföldrajz, iparföldrajz; kutatási témái: a magyar ipar térszerkezete, az ipari beruházások és közlekedési kapcsolataik térszerkezeti kihatásai, ipari parkok Magyarországon, és nagyvárosi ipari átalakulás térbeli konzekvenciái. Nemzetközi publikációk aránya: 23,6%. Kiss Éva kiemelkedő nemzetközi publikációi a European Urban And Regional Studies és Urban Studies (D1), Journal of Regional Science (Q1) és Geojournal (Q2) nemzetközi lapokban jelentek meg. Független idézettség: 776, ebből a tudományos közlemények független hivatkozásai: 656. Hirsch index: 14. Az utolsó öt évben az MTMT 33 publikációt rögzít. Fokozatot szerzett doktoranduszok száma: 3. A doktori iskola vezetője megfelel a törzstagság kritériumainak.

A Bizottság megállapította, hogy a törzstagok nem mindegyike folytat folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet a doktori iskola témáiban, amit az elmúlt öt év alatt az MTMT-ben rögzített adatokból vont le.

Markus Mau egyetemi tanár, PhD (gazdálkodás- és szervezéstudományok 1997), 2010 óta a DI törzstagja. Szakterülete: Supply chain management, logisztika, az élelmiszertermelés globalizációja. Jelenlegi kutatásainak tudományága: gazdálkodás- és szervezéstudományok. Nemzetközi publikációk aránya: 99,9%. Az utolsó öt évben az MTMT-adatbázis hat publikációt rögzít, amelyek között egy MTA GMB D kategóriás folyóiratcikk, egy önálló monográfia és egy oktatási jegyzet, valamint két konferencia kiadvány (hét, illetve nyolc oldal terjedelmű) szerepel. Ezek nem tekinthetők a magas szintű tudományos tevékenység bizonyítékának. Független idézettség: 55, ebből a tudományos közlemények független hivatkozásai: 32. A konferencia kiadványok angol, a többi publikáció német nyelvű. Hirsch-indexe: 3. Fokozatot szerzett doktoranduszok száma: 8. Ezek alapján a Bizottság megállapította, hogy Markus Mau nem folytatott az elmúlt öt évben folyamatos, magas szintű kutatási tevékenységet, így a törzstagság kritériumának nem felel meg.

Szalay László egyetemi tanár, PhD (matematika-és számítástudományok 2000), habilitáció (matematika-és számítástudományok 2007), az MTA doktora (matematika- és számítástudományok 2015). 2014 óta a DI törzstagja. Szakterülete: számelmélet, azon belül lineáris rekurzív sorozatok, diofantikus egyenletek, kombinatorikus számelmélet, diszkrét iteráció. Jelenlegi kutatásainak tudományága: matematika- és számítástudományok. Nemzetközi publikációk aránya: 95,5%. Szalay László kiemelkedő publikációs teljesítménye szinte kizárólag nemzetközi folyóiratokban jelenik meg. Ugyanakkor ezek a publikációk egyáltalán nem kapcsolódnak a DI által művelt tudományterületekhez és kutatási irányokhoz. Független idézettség: 317, ebből a tudományos közlemények független hivatkozásai: 295. Az utolsó öt évben az MTMT-adatbázis 37 publikációt rögzít. Hirsch-index: 6. Társtémavezetésével két doktorandusz szerzett fokozatot. Ezek alapján megállapítható, hogy Szalay László kiemelkedő és folyamatos kutatási tevékenysége nem kapcsolódik a DI profiljához, így a törzstagság kritériumának nem felel meg.

Székely Csaba professor emeritus, az MTA doktora (gazdálkodás- és szervezéstudományok 2005), CSc (gazdálkodás- és szervezéstudományok 1980), 2007 óta a DI törzstagja. Szakterülete: vállalkozások tervezése és irányítása, stratégiai menedzsment, operációkutatási módszerek alkalmazása, kockázatmenedzsment és döntésemélet, menedzsment információs rendszerek. Jelenlegi kutatásainak tudományága: gazdálkodás- és szervezéstudományok. Nemzetközi publikációk aránya: 38,3%. Független idézettség: 296, ebből a tudományos közlemények független hivatkozásai: 173. Az utolsó öt évben az MTMT-adatbázis 11 publikációt rögzít, amelyek közül egy német nyelvű kiadványban jelent meg, a többi hazai be nem sorolt vagy MTA GMB által C kategóriásnak nyilvánított lapban jelent meg. Hirsch-index: 7. Fokozatot szerzett doktoranduszok száma: 25 fő és két társtémavezetett. Ezek alapján megállapítható, hogy Székely Csaba az elmúlt öt évben nem folytatott kiemelkedő kutatói tevékenységet, így a törzstagság kritériumának nem felel meg.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

A DI működési körülményeit tekintve önálló egységként definiálható, működéséhez szükséges szinte valamennyi erőforrást (HR, infrastruktúra, eszköz, pénzügy) a Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar bocsájtja rendelkezésére. Az interjúk során megerősítést nyert, hogy a DI nem rendelkezik önálló költségvetéssel, a kartól való függése rendkívül erős. A DI minőségbiztosítási rendszere működtetésének van nevesített felelőse, aki egyúttal a kar minőségbiztosítási felelőse is. A DI-n belül nincs kijelölt személy vagy szervezeti háttér erre a területre, a működtetés kari keretek között történik.

A DI minőségbiztosítási rendszere szerves része az intézményi szintű, illetve a kari minőségbiztosítási rendszernek, kialakítása az egyetemi, az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács (EDHT) és a kar által meghatározott szempontok szerint történt. A DI az egyetemi minőségpolitika iránymutatásait követi. Az egyetemi minőségpolitika formális státusú és elérhető az egyetem honlapján. Intézményi szinten a Minőségirányítási Szabályzat (hatályos 2019. február 20-tól) ad keretet a minőségirányítási tevékenységeknek, folyamatoknak, amihez jól illeszkednek az Egyetemi Doktori és Habilitációs Szabályzat, illetve a DI szabályozói, a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend, a Működési Szabályzat, illetve a Képzési Program.

A DI folyamatai jól szabályozottak. A szabályozó dokumentumok részletesen kitérnek a doktori képzés teljes spektrumára, beleértve a fokozatszerzési folyamatot is, ugyanakkor kevésbé kapott hangsúlyt az ESG kritériumrendszerének való megfelelés igénye, amit a jövőben javasolt áttekinteni és érvényesíteni. Az Egyetemi Doktori és Habilitációs Szabályzat és a DI működése között nincs teljes koherencia, az említett szabályzat minőségbiztosítási tervet (8. oldal) és minőségfejlesztési programot (30. oldal) nevesít, amik az interjúk megerősítése alapján, a gyakorlatban már nem léteznek, ezért célszerű a szabályzatok ilyen szempontú egységesítése. A képzési program fejlesztésébe a DI bevonja az oktatókat, a végzett és a jelenlegi doktorandusz hallgatókat. A dokumentumok az intézményi, illetve a kari honlapon elérhetők angol és magyar nyelven is. Mindemellett az interjúk résztvevői kiemelték, hogy a szabályzatok változásával kapcsolatban a DI folytasson aktív kommunikációt.

Az intézményi minőségcélokat egy programterv tartalmazza, ebben azonban nem azonosítható a DI-val kapcsolatos célkitűzés (III. Minőségfejlesztési Programterv a 2019/2020. tanévre). A DI minőségbiztosítási szabályzata meghatároz minőségcélokat, pontosabban a minőségpolitika megvalósítását támogató minőségbiztosítási feladatokat, ugyanakkor nem kerültek lebontásra konkrét cselekvési programmá, nem tartalmaznak számszerűsített célkitűzéseket, ezért nehezen dönthető el, hogy teljesülnek-e vagy nem.

Az ESG-kritériumrendszer egyik központi eleme a hallgatóközpontúság. Ebből a szempontból fontos kiemelni, hogy mind az EDHT-ban, mind pedig a DI döntéshozó testületében, a Tudományági Doktori Tanácsban (TDT) a doktoranduszok szavazati joggal rendelkeznek. A hallgatóközpontú működést a hallgatói panelinterjúk is visszaigazolták. A doktoranduszokat főleg informális csatornák (témavezető, DI-vezető, DI-adminisztráció) visszajelzései alapján vonja be a DI a képzési folyamatok fejlesztésébe, a jelenlegi MAB eljáráshoz kapcsolódó önértékelés készítését is beleértve. Emellett az évente megtartott doktorandusz fórum is lehetőséget biztosít mind a magyar, mind a nemzetközi hallgatók számára, hogy visszajelzést adjanak, itt viszont az anonimitás nem biztosított. A hallgatói visszajelzések formális csatornája is működik, ugyanakkor jelenleg csak a magyar nyelvű

OMHV-kérdőív (oktatói munka hallgatói véleményezése) szolgál információforrásként a DI minőségfejlesztési tevékenységeihez.

Fejlesztendő területek

A minőségbiztosítási szabályzatokban és a minőségbiztosítási tevékenység során az ESG-kritériumrendszer teljes körű érvényesítése, illetve a szabályzatok harmonizációja.

A minőségcélok mérhetőségének javítása és a megvalósítás nyomon követését lehetővé tevő indikátorok meghatározása, illetve az érintettek felé történő aktív kommunikálása.

OMHV-kérdőív angol nyelvű verziójának elérhetővé tétele a külföldi hallgatók számára.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

A DI három képzést kínál: 1. magyar nyelvű; 2. angol nyelvű a Stipendium Hungaricum (a továbbiakban: SH) keretei között; 3. a térség országainak hat egyetemével együttműködésben Joint program. Az 1. és 2. program között – az oktatási nyelv kivételével – teljes az összhang, alapvetően ugyanaz történik, ugyanolyan sorrendben és feltételekkel mindkét programban. A külföldi intézménnyel lehetséges képzésindítási együttműködéstípusokat a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról (a továbbiakban: Nftv.), valamint a 87/2015. (IV. 9.) Kormányrendelet az Nftv. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szabályozza. A lefolytatott interjúk, az Oktatási Hivataltól kért tájékoztatás, valamint a Bizottság által átnézett dokumentumok (például: együttműködési megállapodás, Működési Szabályzat, Képzési Terv) alapján nem lehet egyértelműen beazonosítani, hogy a DI-ban hirdetett Joint Cross-Border PhD-program valójában kettős (dual/double degree) okleveles képzés vagy közös (joint) képzés. Bármelyik képzésindítási típus esetén az Oktatási Hivatal értesítése szükséges. A szakjegyzékbe kerülő (új) közös (joint) képzés indítása külföldi felsőoktatási intézménnyel esetén az Oktatási Hivatal a megállapodást és a képzést a szakindításra vonatkozó általános szabályok alapján veszi nyilvántartásba (Nftv. 78. § (5) bekezdés), tehát a MAB szakértői kirendelésével. Az Oktatási Hivatal tájékoztatása alapján erre irányuló kérelem nem érkezett be a jogelőd Nyugat-Magyarországi Egyetemtől.

A DI honlapja, szabályzatai és az elkészített önértékelés alapján a DI első két képzésének (magyar és az angol nyelvű a Stipendium Hungaricum keretei között) kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres kiértékelése megfelel az ESG-sztenderdben megfogalmazott irányelveknek. A DI az intézmény stratégiájával összhangban alakítja ki átfogó képzési céljait és egyértelműen rögzíti az elvárt tanulási eredményeket. A DI vezetésével folytatott interjúk alapján az körvonalazódott, hogy a folyamatba bevonják mind az oktatókat, mind a végzett és jelenlegi doktoranduszokat.

A DI önértékelése szerint az utóbbi időben az akkreditációs eljárások sűrűsége jó alkalmat biztosít a tanterv és a tantárgyak periodikus felülvizsgálatára. Ezt a TDT is rendszeresen megteszi. A változtatásokat általában munkaerőpiaci, pályakövetési, eredményességi, stb. elemzések előzik meg. Ugyanakkor a gyakorlatban szinte folyamatos a felülvizsgálat, amelyet a külső (a képzés piaci igényei) és belső (törzstagok és oktatók személyi változásai) feltételek változása tesz szükségessé, amelyek a legtöbb esetben a képzésben kínált tantárgyakat is szükségszerűen alakítják. A képzési programok változásai nyomon követik a társadalmi és gazdasági összefüggéseket, amelyhez a DI gazdaságstatisztikai, munkaerőpiaci, kormányzati (irányító hatósági) információkat, valamint belső felméréseik, értékeléseik eredményeit veszi figyelembe. Külön ösztönzést jelent a Joint program, amely folyamatosan nemzetközi inputokat is biztosít a képzés számára, mind a képzésben részt vevő oktatók, mind a képzésbe bekapcsolódó rendkívül széles nemzetközi kört reprezentáló hallgatók irányából. A változásokat az intézmény formális eljárásban – TDT – hagyja jóvá. A Joint program esetében a részt vevő egyetemek professzoraiból álló nemzetközi konzorcium hozza meg a végső döntést a képzési program tantárgyi összetételéről.

A DI a gazdálkodás- és szervezéstudományok tudományághoz kapcsolódik, amelyen belül öt alprogram működik. A Bizottság által a törzstagokkal és oktatókkal folytatott beszélgetés során érzékelhető volt, hogy az alprogramok szerepe valamelyest csökkent a DI-n belül, az alprogramvezetők kevésbé érzékelték azt, hogy a DI a képzési szerkezetének alakításában támaszkodik az alprogramokra.

A hallgatók zökkenőmentes előrehaladása biztosított, meghatározzák a várható hallgatói terheléseket, a hazai rendszerben ezek rögzítése a Neptun rendszerben történik, a Joint program esetében ECTS kreditekben. Más iskolák gyakorlatától eltérő, hogy a nappali (állami ösztöndíjas) hallgatók számára a levelezős (önköltséges) hallgatóktól eltérő minimum kreditszámot (256) állapít meg a DI, ami a nappalis hallgatók oktatási kötelezettségéből (2019. szeptembertől 16 kredit – heti kötelező 4 tanóra vagy más oktatási jellegű tevékenység, félévenként 2-2 kredit) fakad. Az SH-hallgatók kötelező minimum kreditszáma, a levelező hallgatókhoz hasonlóan szintén 240. Az SH-hallgatókat a lehetőségek függvényében bevonják az oktatásba. Gyakorlati lehetőséget az oktatók saját kutatásaikba történő bevonása biztosít, ugyanakkor az oktatókkal folytatott interjúk alapján megállapítható, hogy a DI-nak jellemzően nincsenek olyan kutatási projektjei, pályázatai, amely mind az oktatókat, mind a doktoranduszokat egy, a DI számára kiemelt kutatási terület mentén mozgatja. Ezt a lehetőséget az is mérsékelheti, hogy a nappalis hallgatók a doktorandusz státuszuk mellett akár teljes munkaidős (8 órás) állást is vállalhatnak.

A doktoranduszok a legtöbb támogatást az előrehaladásuk során – a hallgatói visszajelzések alapján – általában a témavezetőjüktől kapják. A témakiírások nagyrészt a DI témájához

illeszkednek. A DI-t jellemzően családi közösségnek tartják, amelyben az oktatók könnyen elérhetők és megszólíthatók. A hallgatói visszajelzések esetenként a DI adminisztratív kapacitását tartják szűkösnek. A OMHV-kérdőíves felmérés mellett a legjelentősebb visszajelzési lehetőség az évente egy alkalommal megtartott fórum. Ennek keretében értékelik a képzési tervek teljesülését, az oktatók és a témavezetők megfelelőségét a doktori képzés elvárásaihoz mérten, valamint az oktatási módszerek hatékonyságát.

A képzési programok változásai nyomon követik a társadalmi és gazdasági összefüggéseket, amelyhez a DI gazdaságstatisztikai, munkaerőpiaci, kormányzati (irányító hatósági) információkat, valamint belső felméréseik, értékeléseik eredményeit veszi figyelembe.

Ajánlások

A Bizottság javasolja annak megfontolását, hogy a levelezős és nappali rendszerben az oktatási tevékenységgel megszerezhető kreditek száma legyen összhangban és tanácsos, hogy a levelezős hallgatók is kapjanak lehetőséget arra, hogy az oktatásban is tapasztalatot szerezzenek.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

A DI nagy hangsúlyt fektet a hallgatóközpontú tanításra, figyelembe veszi a hallgatók sokféleségét és eltérő igényeiket, ezért rugalmas tanulási útvonalakat tesz lehetővé. Erre kiváló példa, hogy az oktatók nem csupán személyes konzultációkat tartanak, hanem szükség esetén online konzultáció keretében is elérhetőek. A hallgatók egy része a versenyszférában dolgozik, így a napi munkarutinjuk eltérő az akadémiai szférában dolgozó társaiktól. A követelményrendszer a magyar nyelvű képzésen tanuló és az SH-s doktoranduszok számára egységes, annyi eltéréssel, hogy az önköltséges (levelező) hallgatóknak nincs oktatási kötelezettsége.

Mind oktatói, mind pedig hallgatói oldalról arról bizonyosodhatott meg a Bizottság, hogy a kölcsönös tisztelet a tanuló-oktató kapcsolatban jelen van. A hallgatók bátran fordulnak oktatóikhoz szakmai iránymutatás érdekében, az oktatók pedig készséggel segítik a hallgatókat.

A hallgatói panaszkezelés megfelelően szabályozott. A hallgatók fordulhatnak közvetlenül a DI vezetőjéhez írásban vagy személyes konzultáció keretében, lehetőség van a doktori előadóhoz is fordulni, aki amennyiben saját hatáskörben nem tudja kezelni a problémát, eljuttatja azt a DI vezetőjéhez. Nagyobb hallgatói csoportot érintő ügyben vagy érzékeny témában a hallgatóknak lehetőségük van a Doktorandusz Önkormányzat képviselőjéhez fordulni, aki képviseli a hallgatók érdekeit a probléma megoldásának ügymenetében.

A DI nagy hangsúlyt fektet a hallgatók szakmai, közéleti tevékenységbe való bevezetésére, ezért egy új tantárgyat vezettek be, Szakmai tudományos közéleti tevékenység címmel, mely ezen célt szolgálja. A szemeszterenkénti két kredit megszerzéséhez legalább két szakmai rendezvényen szükséges részt venni, mely lehet nyilvános védés vagy munkahelyi vita, műhelymunka, illetve egyéb szakmai és/vagy tudományos rendezvényen való részvétel, melyet igazolni szükséges.

A hallgatók megfelelő előrehaladását követi nyomon a félévente kötelezően elkészítendő írásbeli beszámoló a tudományos kutatásról, melyben a hallgató beszámol féléves teljesítményéről, a kutatásának előrehaladásáról. A beszámolót a témavezető ellenjegyzi, a DI vezetőjéhez kerül leadásra, s végül a TDT végzi a hallgatók teljesítményének értékelését.

A hallgatók az osztályzatukon kívül kapnak részletes visszajelzést is a tanulmányi és kutatási előrehaladásuk kapcsán. Erre leginkább a komplex vizsga és a műhelyvita ad formális lehetőséget szóban és/vagy írásban, de az oktatók a félévek során is rendszeresen segítik a hallgatókat meglátásaikkal, értékelésükkel, mely leginkább szóban történik.

A DI Működési Szabályzatának 6. §-a rögzíti a témavezetők által maximálisan vállalható témavezetett doktoranduszok számát, mely arány a hallgatókkal folytatott interjú és a Bizottság kérésére kitöltött doktorandusz kérdőív alapján megfelelő. Mind az idegen, mind a magyar nyelvű képzés hallgatói kiemelték, hogy a témavezetőjükkel való kapcsolatuk megfelelő, segíti az optimális előrehaladást.

Fejlesztendő területek

Az angol nyelvű OMHV-vizsgálatok bevezetése és rendszeres elvégzése. A magyar nyelvű OMHV-vizsgálatok esetében a jelenleg alacsony kitöltési hajlandóság emeléséhez motivációs eszközök bevezetése. Mindkét esetben az eredmények visszacsatolása mind a folyamatokba, mind pedig az érintettek számára.

Ajánlások

A hallgatók rendszeresen töltenek ki OMHV-kérdőívet elvégzett kurzusaik kapcsán, ellenben a Bizottság kérésére kitöltött kérdőívből kiderült, hogy az oktatási tevékenységet végző hallgatók nem kapnak visszajelzést oktatói teljesítményükről, mely nagyban segítené fejlődésüket, ezért ajánlott lenne ennek bevezetése.

A nemzetközi hallgatók számára nem volt minden esetben világos, hogy milyen formában adhatnak visszajelzést az oktatóiknak, ennek lehetőségét, jelentőségét javasolt egyértelműen és rendszeresen kommunikálni.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

A kínált képzésekhez (nappali/levelező, SH, joint program) szükséges információk, szabályzatok, kitöltendő dokumentumok mindkét nyelven elérhetők a DI honlapján. A Bizottság hallgatókkal lefolytatott beszélgetései szerint a követelményeket és eljárásrendeket a hallgatók ismerik.

A hallgatók felvételét, előrehaladását, tanulmányaik elismerését és a képesítés odaítélését a DI képzési programja rögzíti. Ez minden érdeklődő számára elérhető a honlapon. Sem az angol, sem a magyar nyelvű honlapon nem érhető el a felvételi pontrendszer, a hallgatók által fizetendő önköltség összege sem nyilvános információ.

A felvételi eljárás pontos leírását a DI Működési Szabályzata tartalmazza az egyes – nappali, levelező, egyéni, SH – képzési típusra (8. §). Az egyes csoportokra vonatkozó kreditek összetétele és a teljesítési követelmények külön fejezet részben található meg a DI Működési Szabályzatában. Minden képzési csoport számára ugyanannyi, összesen 56 kredit a publikációkkal elérendő minimális kreditszám. Ezek számítását a szabályzat pontosan meghatározza. Összességében a már említett oktatási kreditek kivételével, minden képzési csoportban azonosak a követelmények. Az SH-hallgatók követelményei – a kötelező oktatási kredit kivételével – a nappalis (állami ösztöndíjas) hallgatókéval egyeznek meg. Ezt a DI Képzési Programja „3. A Doktori programokban való részvétel feltételei” c. fejezet is rögzíti. A módszertani alapozó, a kötelező és a választható szakmai tantárgyak listáját és oktatóit a DI Képzési Programja tartalmazza, ami elérhető a DI honlapján. A tantárgyak tartalma és követelményei (tematika) a DI honlapján nem érhető el, de ez nem zárja ki azt, hogy a SOE belső felületén nem biztosított az elérésük.

A Joint program felvételi eljárása, a program feltételei a kismartoni partnerintézmény honlapján érhető el. A képzés felépítését és követelményeit a DI Működési Szabályzata is tartalmazza (12. § 6-9. bekezdések).

A komplex vizsga szabályait és követelményeit a DI Működési Szabályzat rögzíti, amely részletesen kitér a vizsga tartalmi elemeire is, ugyanakkor a vizsgatárgyak kiválasztásának szempontjait nem tartalmazza. A lehetséges tárgyak listáját a DI Képzési Terve tartalmazza.

A DI Működési Szabályzata előírja, hogy a nyelvi követelményeket (két nyelvvizsga) az értekezés munkahelyi vitára való benyújtásig kell teljesíteni. Az egyik nyelvvizsga megléte már a felvételi során is követelmény.

A fentiek alapján a doktoranduszok pontos információkkal rendelkeznek a követelményrendszerrel, a teljesítési kötelezettségek ütemezéséről és annak eljárási szabályairól.

Fejlesztendő területek

A hallgatói önköltség összegét közzé kell tenni a DI honlapján.

Ajánlások

A DI-nek törekednie kell egy-egy átfogóbb, akár 2-3 éves futamidejű mind a hazai (NKITH), mind a nemzetközi pályázati környezetben (pl. Interreg, Horizon) megvalósuló kutatási projekt megvalósítására. Utóbbihoz kapcsolódóan jelentős potenciált jelenhet a Joint programban résztvevő egyetemekkel való együttműködés.

ESG 1.5 Oktatók

A DI-ban a törzstagokon kívül a kar oktatói és külsős oktatók dolgoznak. Az oktatók, témavezetők tudományos teljesítményét a kari teljesítményértékelés során vizsgálják, a DI ezt külön nem ellenőrzi. A törzstagok tudományos teljesítménye nagy szórást mutat az MTMT-adatbázisba felvitt adatok szerint. A DI Működési Szabályzat úgy rendelkezik, hogy *„Az EDHT folyamatosan figyelemmel kíséri a doktori iskolák működését, e célból rendszeresen beszámolót kér tőlük, aminek alapján értékeli oktató és kutató tevékenységüket.”*. Sem a DI Működési Szabályzat, sem más, a Bizottság által megismert dokumentum nem ismerteti, hogy az oktatóktól, témavezetőktől pontosan milyen kutatói eredményeket vár el a DI, ezt hogyan ellenőrzi, és nem megfelelés esetén milyen intézkedéseket tesz a DI. A törzstagok rendszeres ellenőrzésére szintén nem térnek ki a szabályzó dokumentumok. A törzstagokkal szemben megfogalmazott követelmény a Kormányrendeletben előírtakhoz igazodik.

A DI oktatói a kari pályázati lehetőségekkel élhetnek, ha publikációikhoz vagy konferencialátogatásokhoz forrásokra lenne szükségük. A DI-nak nincs önálló költségvetése az oktatói fejlesztésére, azonban részt vehetnek olyan nemzetközi oktatócserékben, ahol az oktatói képességeiket fejleszthetik (pl. Erasmus, CEEPUS).

Az oktatóknak a Neptun rendszeren keresztül adhatnak visszajelzést a hallgatók, azonban ez csak magyar nyelven lehetséges. Az évente megtartott doktorandusz fórum lehetőséget biztosít mind a magyar, mind a nemzetközi hallgatóknak, hogy visszajelzést adjanak, ez azonban egy nyitott fórum, nincs lehetőség anonim véleményezésre. A Bizottság kérésére a hallgatóknak kiküldött kérdőívek tanulsága az volt, hogy a vélemények nagy szórást mutatnak. Vannak a programmal és az oktatókkal maximálisan elégedett hallgatók, vannak azonban olyanok is, akik az oktatók munkájával elégedetlenek (például az oktatók nyelvtudásával). A nyelvtudás javítását célzó program oktatóknak és adminisztratív munkatársaknak egyaránt elérhető, ugyanakkor oktatói visszajelzések alapján nem mindenki tud a lehetőségről. Javasolt a programot hatékonyabban kommunikálni az oktatók körében.

Az oktatókkal folytatott interjúk alapján az oktatás és kutatás mellett tudnak időt fordítani a doktorandusz hallgatókkal történő konzultációra. Több oktató kurzuson kívül is támogat néhány hallgatót (pl. módszertani segítséget nyújt), úgy is, hogy nem a témavezetettje. Ezt a hallgatókkal kitöltetett bizottsági kérdőív is alátámasztja.

A már említett féléves hallgatói beszámoló részeként a témavezetőtől elvárt a doktorandusza előrehaladásának szöveges értékelése. Ennek a gyakorlatnak az eredményességét több forrásból megerősítették oktatók és hallgatók egyaránt.

Fejlesztendő területek

Lehetővé kell tenni, hogy az oktatókat és kurzusaikat a külföldi hallgatók is véleményezhessék.

Ajánlások

Érdemes lenne olyan kutatástámogatási rendszert létrehozni, amely a DI oktatóit támogatja: pl. konferenciárészvétel, publikálás támogatása, akár doktorandusz-témavezető társszerzőségével, akár külön.

Az alacsony kutatási teljesítményt mutató oktatókat javasolt leváltani vagy motiválni a feljebb lépésre, hogy a lehető legjobb támogatást kapják a hallgatók.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

A hallgatók elégedettek a könyvtári állománnyal, annak elérhetőségével. A kar nagy gondot fordít a szakirodalmak beszerzésére, azok folyamatos bővítésére. A hallgatóknak lehetősége van felmerült igényeiket jelezni, melyet a kar igyekszik figyelembe venni a beszerzések során. A Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar Könyvtára a Soproni Egyetem Központi Könyvtár és Levéltár tagkönyvtára. A kari könyvtárban elérhető a Központi Könyvtár valamennyi hazai és nemzetközi adatbázisa (pl. MeRSZ; EBSCO, Web of Science, Scopus; Arcanum, Hungaricana, MATARKA, ODR; Akadémiai Szótár-csomag, Akadémiai Folyóiratok). A tudományos életben való előmenetel fokmérője az MTMT-adatbázis, melynek naprakészen tartása elengedhetetlen a hallgatók számára is. A könyvtár ebben is segítséget tud nyújtani a hallgatóknak.

A külföldi hallgatók beilleszkedését a kezdeti teljeskörű tájékoztatáson túl, mentorprogram segíti. A program keretén belül felsőbb éves külföldi hallgatók mentorálják fiatalabb társaikat, mely rendszer rendkívül sikeresnek bizonyult.

A DI tanulmányi ügyeinek Neptun rendszerben történő adminisztrációját a doktori előadó végzi, akinek munkáját a kari tanulmányi osztály támogatja, így fennakadás esetén fordulhat

hozzájuk segítségért. A tanulmányi ügyintézés alapvetően elektronikus, azonban minden hallgatónak van papír alapú személyi anyaga is.

A hallgatók a DI adminisztratív támogatását megfelelőnek tartják. A Bizottság értékelése szerint azonban az egyszemélyes adminisztratív háttér szűk kapacitást jelent a rendszerben párhuzamosan jelen lévő közel 60 magyar és külföldi doktorandusz számára.

Az egyetem infrastrukturális adottságai megfelelőek. A DI Titkársága részére megfelelően felszerelt iroda áll rendelkezésre. A hallgatók részére biztosított egy 25 főt befogadó terem, mely projektorral és internetcsatlakozással felszerelt, és ahol nyitottpolcos rendszerben elérhetőek az elmúlt évek disszertációi és a kapcsolódó szakirodalmak. A hallgatók számára ez a terem bármikor látogatható.

Az állami ösztöndíjas hallgatók saját munkaállomással rendelkeznek, lehetőség szerint úgy kialakítva, hogy a témavezetőjükhöz minél közelebb legyenek.

A DI Működési Szabályzatában előírt második nyelvvizsga megszerzésében a kreditnyelvi kurzus keretében segíti a hallgatókat a DI, továbbá az egyetemen belül működő nyelvvizsga központ is hirdet kurzusokat. A külföldi hallgatóknak pedig lehetőségük van magyar nyelvi kurzuson részt venni.

Minden elsőéves külföldi hallgató részére automatikusan biztosított a kollégiumi férőhely, mellyel rendszerint élnek is a hallgatók. A magyar hallgatók esetében nem jellemző a kollégiumi igény, de szükség esetén biztosított számukra is.

A DI által használt helyiségek internetes ellátottsága megfelelő, a kar épületében biztosítják a széles sávú internet elérhetőségét.

Ajánlások

Az önértékelésben olvasható, hogy az Eisenstadtban lévő könyvtár jól felszerelt. Az interjúk során azonban kiderült, hogy nincs közvetlen kapcsolata a Soproni Egyetem Központi Könyvtár és Levéltárral. Ajánlott a közvetlen kapcsolat kialakítása, vagy az Eisenstadt-i könyvtárállomány elérési lehetőségének széleskörűbb hirdetése.

ESG 1.7 Információkezelés

A DI információs rendszere a Minőségbiztosítási Szabályzat és Eljárásrend szerint kiterjed a hallgatók előmenetelére és teljesítményére, a hallgatók képzési programokkal való megelégedettségére, az oktatói teljesítményekre, a képzési programok teljesülésére, az alkalmazott oktatási módszerek és segédeszközök hatékonyságára, a doktori fokozatot szerzett volt doktoranduszok véleményének összegyűjtésére, a DI kulcsfontosságú teljesítménymutatóira.

Az információgyűjtésben meghatározóak a teljesítménymutatók és a hallgatói elégedettség. A hallgatók teljesítményét és előrehaladását rendszeresen (félévente) méri írásos beszámoló formájában. A hallgatók rendszeresen kapnak visszajelzést témavezetőjüktől teljesítményükre vonatkozóan. A DI, a foglalkoztatási és a hallgatói nyilvántartási adatokon túl, publikációs és tudományos előmenetelt befolyásoló adatokat gyűjt (hallgatók munkaterhelése, képzési program naprakészsége, stb.).

A DI működésének ellenőrzésébe és értékelésébe bevonják a hallgatókat és a fokozatot szerzett hallgatókat is. A DI évente tájékoztató és véleményező megbeszélést (fórumot) tart a képzésben részt vevő doktoranduszokkal, a képzési szakaszt befejezett doktorjelöltek pedig kérdőívet töltenek ki az oktatásra és a tudományos munka feltételeire vonatkozóan. Arról, hogy az adatokat ki gyűjti és elemzi, nincs információ. A DI programértékelő megbeszéléseire meghívást kapnak a végzett, minősített hallgatók, valamint külső szakemberek is.

A DI minden szemeszter végén félévértékelő megbeszélést szervez, amelyen a hallgatók kinyilváníthatják véleményüket. Emellett folyamatosan várják a hallgatók visszajelzéseit, akár közvetlenül, akár a hallgatói képviselőkön keresztül. A hallgatói elégedettségmérés online kérdőív formájában történik kari szinten.

A fokozatot szerzett hallgatók pályakövetése központi kérdőív segítségével, az Evasys rendszeren keresztül történik. Az alacsony kitöltési arány, valamint az alacsony hallgatói létszám miatt a DI személyes megkeresésekkel, elbeszélgetésekkel próbálja kiegészíteni a kérdőív során nyert adatokat.

Az OMHV-kérdőivekkel kapcsolatban már bemutatott problémák (alacsony, 10% alatti kitöltési arány; angol nyelvű kérdőív hiánya, valamint oktatók és hallgatók felé történő visszacsatolás hiánya) tükrében az OMHV-folyamat nem tekinthető kiforrottnak, mindenképpen javítani, erősíteni szükséges. A hallgatói interjú, valamint a Bizottság kérésére kitöltött doktorandusz kérdőív is megerősítette, hogy a formalizált, anonim hallgatói visszajelzéseket gyűjtő rendszer fontos a hallgatók számára. A hallgatói visszajelzések továbbá megerősítették, hogy az informális visszacsatolási lehetőségek (témavezetőn, DI vezetőn, DI adminisztráción keresztül) jól működnek.

A DI folyamatai a feladatokból, illetőleg a szabályzatokból jól meghatározhatók és komplex egészet alkotnak. A DI dokumentációs rendszere egységes és egymásra épülő elemekből áll, a dokumentációs rendszer részben papír alapú, részben elektronikus, a Soproni Egyetem Adatvédelmi Szabályzatában rögzített belső szabályok szerint kezelik őket.

Ajánlások

A DI szabályzatainak kiegészítése a DI dokumentumrendszerével foglalkozó felelős személy feladataival, és azok összehangolása az egyetem szabályzataival.

ESG 1.8 Nyilvános információk

A DI honlapja a kar honlapjáról (Doktori Iskola fül) érhető el. Megtalálhatók rajta a DI alapvető adatai, törzstagjainak, valamint a TDT névsora. A honlapon nem található a DI törzstagjainak, oktatóinak és titkárának elérhetősége.

A képzésre vonatkozó információk (képzési terv, képzési struktúra, tanterv, mintatanterv) elérhetők a honlapról, ugyanakkor a DI órarendje nem hozzáférhető, feltehetően csak belső hálózatról megtekinthető. A felvételi eljáráshoz kapcsolódó információk a Felvételi eljárás menüpont alatt található, részletes információt ad a választható programokról, kutatási témákról, valamint a jelentkezéshez szükséges dokumentumokról. Ugyanakkor ez a menüpont a képzési díjról és a felvételi pontszámításról nem közöl adatot, ezek viszont egy érdeklődőnek, jelentkezőnek fontos információk. Az oldalon belül továbbmutató linkek a Jelentkezési adatlapra, a Felvételi pontrendszerre és a Működési Szabályzatra visznek, azonban a felvételi pontrendszerre mutató oldal nem elérhető el, érvénytelen fájl felirat jelenik meg. A dokumentum a DI (és a kar) honlapján belül máshol sem érhető el, ahogy a doktoranduszokra vonatkozó hallgatói szolgáltatások sem.

A DI angol nyelvű honlapja tartalmazza a legfontosabb információkat és szabályzatokat, ugyanakkor az angol nyelvű felvételi tájékoztatóban nem találhatóak meg azok a továbbmutató linkek (Felvételi pontrendszer, Működési Szabályzat), amelyek a magyar honlapon igen. A felvételi eljárás leírásán, a Jelentkezési lapon és a Kutatási témákon túl nem kerültek behivatkozásra a szabályzatok, valamint a képzési díjról itt sem található információ. Az angol nyelvű honlapon továbbá nem érhető el a DI vezetőjének és előadójának elérhetősége, a törzstagok, oktatók és a TDT névsora.

A DI Működési Szabályzata szerint a külföldön végzett magyar hallgatók, illetve nem magyar állampolgárok esetében a maximális pontszám 70 pont, aminek legalább 66,7%-a szükséges a felvételhez, míg Magyarországon végzett, magyar hallgatók esetében 100 pont a maximum, aminek szintén legalább 66,7%-a szükséges a felvételhez.

A kar angol nyelvű honlapján, az International Office fülre kattintva, nincs arra vonatkozó részletes információ, hogy az angol nyelvű hallgatók a különböző tanulmányi ügyeiket érintő kérdésekben kihez fordulhatnak. DI eseményeiről nem ad tájékoztatást a honlap.

Fejlesztendő területek

Az angol nyelvű, teljeskörű tájékoztatás biztosítása. A DI minden információt, szabályzó dokumentumot, ami elérhető a magyar nyelvű honlapon, tegyen elérhetővé az angol nyelvű honlapon is.

Szükséges az angol és magyar nyelvű képzések tandíjának elérhetővé tétele, valamint a felvételi pontszámítással kapcsolatban egyértelmű, magyar és angol nyelvű tájékoztatás közzététele a honlapon.

Ajánlások

Javasolt, hogy a DI tekintse át a honlapján található linkeket, és javítsa vagy törölje a nem működőket.

Javasolt a MAB hatályon kívüli eljárásaira történő hivatkozások, utalások eltávolítása a DI szabályzataiból (például: Doktori Képzés és Doktori Fokozatszerzés Szabályzata).

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

A Joint PhD-programot 2014-ben alakították ki nemzetközi együttműködés keretében a University of Economics, Bratislava, a University of Juraj Dobrila, Pula és a University of Applied Sciences, Burgenland, valamint a Soproni Egyetem közreműködésével. Ehhez később a cseh University of Life Sciences, Prague és a University of North, Varasdin, valamint tagjelöltként a University of Mostar (Bosznia) is csatlakozott. A Joint programot az ausztriai Accreditation Agency for Quality Assurance (AQ) Vienna akkreditálta, az akkreditáció érvényességi ideje 2021 december 9. Mindezen túl a Joint programot – a Pulai Egyetem (University of Juraj Dobrila, Pula) kezdeményezésére – az Agency for Science and Higher Education (ASHE) is akkreditálta 2020 januárban.

Látogató Bizottság

elnök: Primecz Henriett, egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem

tagok:

Lados Mihály, tanszékvezető egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem

Csizmadia Tibor, egyetemi docens, Pannon Egyetem

Herczeg Boglárka Mária, doktorjelölt, Szent István Egyetem, Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Szlivka Andrea, szakreferens, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Online interjúk időpontja: 2020. június 2–3.